

Bu sayfa şu linkten yazdırılmıştır:
[<http://www.risaleonline.com/soru-cevap/sirr-ve-latife-i-rabbaniye>]

[Risale-i Nur](#)

[Risale-i Nur Mütalaası](#)

Soru

Sırr ve Latife-i Rabbaniye

21. Sözün 1. makamının 2. ikazında geçen "zi şuur sırrı insani ve zi nur letaifi Rabbaniye" ifadesi geçiyor. Bu meselede sırrı insani ve letaif-i Rabbaniye den ne anlamamız gerekiyor. Açıklayabilir misiniz?

Cevap

Cenabı Hak insana bir çok latife vermiştir.

"Hem senin mahiyetine öyle manevî cihazat ve latifeler vermiş ki; bazıları dünyayı yutsa tok olmaz. Bazıları bir zerreyi kendinde yerleştiremiyor. Baş, bir batman taşı kaldırdığı halde; göz, bir saçı kaldıramadığı gibi; o latife, bir saç kadar bir sıkleti, yani gaflet ve dalaletten gelen küçük bir halete dayanamıyor. Hattâ bazan söner ve ölür. Madem öyledir; hazer et, dikkatle bas, batmaktan kork. Bir lokma, bir kelime, bir dane, bir lem'a, bir işarette, bir öpmekte batma! Dünyayı yutan büyük letaiflerini onda batırma. Çünkü çok küçük şeyler var, çok büyükleri bir cihette yutar. Nasıl küçük bir cam parçasında; gök, yıldızlarıyla beraber içine girip garkoluyor. Hardal gibi küçük kuvve-i hâfızanda, senin sahife-i a'malin ekseri ve sahaif-i ömrün ağlebi içine girdiği gibi; çok cüz'î küçük şeyler var, öyle büyük eşyayı bir cihette yutar, istiab eder." (Lem'alar)

Sizin sorunuz farklı şekillerde anlaşılabilir.

1. Anlatılan iki şeyden birisi letaif-i aşerede sayılan belki kalb gibi bir latife olan sırr dır. Latife-i Rabbaniye ise kalb veya ruhtan ayrı bir latife olabilir.

"Öyle ise: Hane-i cismimde senin arkadaşların olan kalbimin gıdası, ruhumun âb-ı hayatı ve latife-i Rabbaniyemin hava-yı nesimini cezb ve celbeden namaz dahi, seni usandırmamak gerektir." (Sözler) Buradan latife-i rabbaniye kalb ve ruhtan ayrı olduğu anlaşılabilir.

"Letaif-i Aşere; İmam-ı Rabbanî kalb, ruh, sırr, hafî, ahfâ, insanda anasır-ı erbaanın herbir unsurdan o unsura münasib bir latife-i insaniye tabir ederek, seyr ü sülûkta her mertebede bir latifenin terakkiyatı ve ahvalinden icmalen bahsetmiştir. Ben kendimce görüyorum ki, insanın mahiyet-i câmiyasında ve istidad-ı hayatiyesinde çok letaif var. Onlardan on tanesi iştihar etmiş. Hattâ hükema ve ülema-i zahirî dahi o letaif-i aşerenin pencereleri veyahut nümuneleri olan havass-ı hamse-i zahirî, havass-ı hamse-i bâtına diye o letaif-i aşereyi başka bir surette hikmetlerine esas tutmuşlar.

Hattâ avam ve havas beyninde tearûf etmiş olan insanın letaif-i aşeresi, ehl-i tarîkın letaif-i aşeresiyle münasebetdardır. Meselâ vicdan, a'sab, hiss, akıl, heva, kuvve-i şeheviye, kuvve-i gazabiye gibi letaifi kalb, ruh ve sırra ilâve edilse letaif-i aşereyi başka bir surette gösterir. Daha bu letaiften başka saika, şaika ve hiss-i kabl-el vuku' gibi çok letaif var. (Barla Lahikası, Lemalar)

2. Latife-i Rabbaniye kalb veya ruh olabilir.

Beidüzzaman hazretleri şu ifadelerinde kalb olduğunu söylüyor.

"Kalbden maksad; sanevberî (çam kozalağı gibi) bir et parçası değildir. Ancak bir latife-i Rabbaniyedir ki, mazhar-ı hissiyatı, vicdan; ma'kes-i efkârı, dimağdır. Binaenaleyh o latife-i Rabbaniyeyi tazammun eden o et parçasına kalb tabirinden şöyle bir letafet çıkıyor ki; o latife-i Rabbaniyenin insanın maneviyatına yaptığı hizmet, cism-i sanevberînin cesede yaptığı hizmet gibidir." (İşarat-ül İ'caz)

"Kezalik hakaik-i mahza ve mücerredat-ı sırfeden olan maneviyatta, maddiyyunun hükümlerine müracaat ve fikirleriyle istişare etmek, âdeta latife-i Rabbaniye denilen kalbin sektesini ve cevher-i nuranî olan aklın sekeratını ilân etmek demektir. Evet herşeyi maddiyatta arayanların akılları gözlerindedir. Göz ise maneviyatı göremez..."(Muhakemat)

"Eğer vicdanımı mütalaa etmekle hakikatleri rasad etmek istersen; kalb dedikleri latife-i Rabbaniyenin pası ve zengârı hükmünde olan arzu-yu hilaf ve iltizam-ı taraf-ı muhalif ve mazur tutulmak için kendi evhamına bir hak vermek ve bir asla irca' etmek ve mecmuun neticesini her bir ferdden istemek ki, za'fiyeti sebebiyle neticenin reddine bir istidad-ı seyyie verilir." (Muhakemat)

Aşağıdaki ifadesinde ise ruha latife-i Rabbaniye diyor.

"Yani, irade-i İlahiye cilvesi olan evamir-i tekviniye ve o emirden vücud-u haricî giydirilmiş bir kanun-u emrî ve latife-i Rabbaniye olan ruh, onların idaresinde onların manevî seslerini hissetmesinde ve hacetlerini görmesinde birbirine mani olmaz, ruhu şaşırtmaz." (Sözler)

3. Değişik yerlerde farklı manalarda geçtiği için her yerdeki anlamı farklı da olabilir.

"Vicdanın anasır-ı erbaası ve ruhun dört havassı olan irade, zihin, his, latife-i Rabbaniye, herbirinin bir gayat-ül gayatı var: İradenin ibadetullahtır. Zihnin marifetullahtır. Hissin muhabbetullahtır. Latifenin müşahedetullahtır. Takva denilen ibadet-i kâmile, dördünü tazammun eder. Şeriat şunları hem tenmiye, hem tehzib, hem bu gayat-ül gayata sevkeder." (Hutbe-i Şamiye)

"Senin latifelerin içinde öyle bir latife var ki, ebedden ve ebedî zâttan başkasına razı olamaz. Ondan başkasına teveccüh edemiyor, masivasına tenezzül etmez. Bütün dünyayı ona versen, o fitrî ihtiyacı tatmin edemez. O şey ise, senin duygularının ve latifelerinin sultanıdır. Fâtır-ı Hakîm'in emrine muti' olan o sultanına itaat et, kurtul!.." (Lem'alar)
Buradaki latife "Bilesiniz ki, kalbler ancak Allah'ın zikri ile mutmain olur." (Ra'd, 28) sırrıyla kalptir.